

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для студентів спеціальності
076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"
другого (магістерського) рівня

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2022

УДК 334.7:364(07.034)

С69

Укладачі: М. М. Салун
К. А. Заславська

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і готельно-ресторанного бізнесу.

Протокол № 7 від 17.01.2022 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Соціальне підприємництво [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для студентів спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" другого (магістерського) рівня / уклад. М. М. Салун, К. А. Заславська. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 22 с.

Викладено тематику, методику написання й основні вимоги до оформлення курсової роботи. Наведено послідовність рецензування та захисту. Уміщено критерії оцінювання знань студента під час виконання й захисту курсової роботи.

Рекомендовано для студентів спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" другого (магістерського) рівня.

УДК 334.7:364(07.034)

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2022

Вступ

Соціальне підприємництво вивчає практику виявлення, започаткування та розвитку успішного підприємства (організації), яке прагне сприяти соціальним змінам за допомогою інноваційних рішень. Навчальну дисципліну "Соціальне підприємництво" розроблено в рамках науково-освітнього проєкту AUF "*Formation à l'Entreprenariat social à l'Université*" ("Навчання соціальному підприємництву в університеті").

Виконання курсової роботи за навчальною дисципліною "Соціальне підприємництво" можна розглядати як своєрідний тренінг, за допомогою якого студент проходить стажування в напрямі: ведення науково-практичного дослідження; грамотного і логічного викладення матеріалу; аргументованого і зрозумілого висвітлення власної думки; застосування теоретичних знань для практичного вирішення конкретних завдань соціального підприємництва тощо.

Метою курсової роботи є поглиблення і закріплення спеціальних знань студентів у підприємницькій сфері, розвиток навичок здійснення аналітичної роботи, самостійного дослідження теоретичних і прикладних аспектів з певної теми, творчого використання літературних джерел, а також узагальнення практичного матеріалу та логічного викладення інформації. Основною вимогою до розроблення ініціатив соціального підприємництва є наявність позитивного соціального та/або економічного ефекту від їх використання.

Основні завдання виконання курсової роботи:

підбір, систематизація та аналіз теоретичної і аналітичної інформації в межах об'єкта та предмета дослідження;

виявлення причин виникнення певних економічних явищ, з'ясування їх впливу на об'єкт і предмет дослідження;

використання сучасних методичних підходів до оцінювання обраної сфери діяльності підприємства;

розроблення пропозицій щодо вирішення виявлених проблем діяльності підприємницької структури з урахуванням зарубіжного досвіду.

Виконання курсової роботи дозволяє виявити загальний рівень отриманих теоретичних знань і практичних навичок, вміння їх застосовувати у процесі вирішення конкретних завдань соціального підприємництва.

Курсова робота відображає результати самостійного дослідження, в межах якого студент повинен показати вміння грамотно, належним

чином висвітлювати власні думки, аргументувати запропоновані рекомендації, користуватися як загальноприйнятою економічною, так і спеціальною економічною термінологією.

Компетентності, якими студенти мають оволодіти такі:

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

СК3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

СК5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів у підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

СК6. Здатність формувати соціально відповідальний бізнес, систему соціального підприємництва на основі цілей сталого розвитку держави та територіальних громад.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи

Для успішного виконання курсової роботи з навчальної дисципліни "Соціальне підприємництво" студент має чітко дотримуватися таких рекомендацій.

Курсова робота виконується у такій послідовності:

вибір теми й об'єкта дослідження. Тематика курсової роботи обирається студентом відповідно до встановлених, не вирішених проблем у соціальній сфері, які можливо зняти повністю або частково за допомогою організації спеціалізованої підприємницької структури;

вивчення літератури за темою. Відповідно до встановлених завдань курсової роботи студент підбирає та вивчає відповідні літературні джерела і складає бібліографію. У процесі вивчення літератури слід обирати літературні джерела, які безпосередньо стосуються теми роботи, є найбільш цінними та корисними для вирішення поставлених завдань дослідження. На обрані літературні джерела формуються посилання у роботі;

складання плану роботи. Попереднє ознайомлення з досліджуваною проблемою на основі літературних джерел є основою для складання плану курсової роботи. План курсової роботи студент складає самостійно і погоджує його з керівником (викладачем кафедри підприємництва і торгівлі). У подальшому він може уточнюватися, залишаючи основне завдання роботи незмінним. У процесі складання плану, а також у подальшій співпраці керівник надає студенту наукову і методичну допомогу, вносить певні корективи до плану, надає рекомендації про доцільність висвітлення того чи іншого питання в контексті обраної теми;

написання та оформлення роботи. У процесі написання окремих розділів студент подає їх керівнику на перевірку, виправляє та вносить доповнення у разі необхідності, звітує керівнику про готовність роботи. Обговорення проблемних питань з керівником курсової роботи здійснюється на індивідуальних консультаціях відповідно до затвердженого розкладу;

подання курсової роботи керівнику для рецензування. Завершену курсову роботу студент підписує на титульній сторінці із зазначенням дати завершення роботи та надає у встановлений строк на кафедру підприємництва і торгівлі, керівник, який здійснює рецензування та оцінювання

якості виконання роботи, робить висновок щодо допуску її до захисту, за необхідності формує зауваження;

захист курсової роботи передбачає формування доповіді, що розкриває зміст ідеї соціального підприємництва та оформлення ілюстративного матеріалу. У своєму виступі студент повинен відобразити: результати проведеного аналізу за обраною темою, конкретні пропозиції щодо вирішення проблеми або напрями вдосконалення відповідних процесів з обґрунтуванням можливості їх реалізації в реальних умовах.

Структура і зміст курсової роботи

Структура курсової роботи така:

титульний аркуш;

зміст;

резюме (вступ);

проектна частина;

аналітична частина;

висновки;

перелік використаних джерел;

додатки.

Курсова робота має містити: титульний аркуш (додаток А), зміст, резюме (вступ), основну частину (два розділи), висновки, список використаних джерел, додатки.

Титульний аркуш курсової роботи має містити дані про: університет; кафедру; навчальну дисципліну; тему курсової роботи; прізвище й ініціали студента, курс, номер академічної групи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали керівника курсової роботи; дату подання на перевірку (день, місяць, рік); вчений ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали членів комісії з захисту курсової роботи; оцінку за захист курсової роботи; дату захисту курсової роботи.

Форму титульного аркуша наведено в додатку А.

Зміст є основою курсової роботи, його студент складає самостійно, але обов'язково погоджує з керівником курсової роботи. Зміст має відтворювати назви розділів, параграфів тощо, які розкривають тему курсової роботи, із зазначенням номерів сторінок, на яких вони розміщені. Зміст курсової роботи (ініціативи соціального підприємництва) має складатися з переліку питань, розглянутих у методичних рекомендаціях.

Список використаних джерел інформації (літератури) слід розміщувати в порядку згадування джерел у тексті курсової роботи за їх наскрізною нумерацією.

Зміст розташовують після титульного аркуша з нової сторінки. Він містить назви та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів. Зміст окремих розділів визначено темою курсової роботи. Курсова робота має органічно поєднувати аналітичну та проектну частини. Рекомендовано дотримання такої структури курсової роботи (табл. 1).

Таблиця 1

Типова структура та зміст розділів курсової роботи

Розділи курсової роботи	Рекомендований обсяг сторінок
1	2
<p>Резюме (вступ): бізнес-ідея, мета ініціативи соціального підприємництва, планові фінансово-економічні показники реалізації проєкту.</p> <p>Загальна характеристика розроблення (ідея ініціативи соціального підприємництва, яку проблему вирішує ця ідея, для кого вирішується проблема, як можна монетизувати ідею, які ресурси потрібні для запуску проєкту тощо)</p>	5 – 7
<p>1. Бізнес-план соціального підприємництва.</p> <p>Економічна діагностика, аналіз та оцінювання виявленої соціальної проблеми, наявного стану її вирішення, економічного обґрунтування можливості вирішення проблеми в рамках соціального підприємництва за допомогою моделі <i>Canvas</i> для соціального підприємництва.</p> <p>1.1. <i>Опис соціальної проблеми для започаткування соціального підприємництва, екосистеми започаткування бізнесу, включаючи конкурентів, споживачів та інших стейкхолдерів.</i></p> <p>1.2. <i>Обґрунтування витрат, цін та обсягів доходу від реалізації проєкту соціального підприємництва.</i></p> <p>1.3. <i>Визначення основних показників окупності та прогнозованої тривалості реалізації соціального підприємництва за обраним напрямом</i></p>	15 – 20
<p>2. Обґрунтування та формування грантових заявок для проєктів соціального підприємництва.</p> <p>Діагностика, аналіз та оцінювання поточного стану державної, недержавної, іноземної, міжнародної підтримки ініціатив соціального підприємництва в Україні, вирішення проблеми підтримки ініціатив соціального підприємництва на прикладі розроблення грантової заявки</p>	10 – 15

1	2
2.1. Поточний стан підтримки ініціатив соціального підприємництва в Україні. 2.2. Грантова заявка за програмою підтримки соціального підприємництва (назва)	
Висновки	2 – 3
Список використаних джерел	Не менше 25 джерел
Додатки	–

Вступ. У "Резюме (вступі)" проєкту соціального підприємництва студент розкриває актуальність і стан розроблення досліджуваної ідеї соціального підприємництва, підстави та вхідні дані для проведення розрахунків, встановлює для кого вирішується проблема, як можна монетизувати ідею, які ресурси потрібні для запуску проєкту.

Проєктна частина містить розроблення канви бізнес моделі соціального підприємництва. Канва ціннісної пропозиції ініціативи соціального підприємництва повинна вивчати сегмент клієнтів, гіпотези щодо підприємницької ініціативи. Для збирання гіпотез необхідно розуміння бізнес-цілей та основних процесів й компонентів бізнес-моделі. Для ініціатив соціального підприємництва це вирішується за рахунок створення канви бізнес моделі (рис. 1), яка складається з десяти розділів:

- ціннісні пропозиції;
- споживчі сегменти;
- формат взаємовідносин (навчання, сервісне обслуговування, продукт);
- канали взаємодії з бенефіціарами та клієнтами;
- ключові види діяльності;
- ключові ресурси;
- ключові партнери та стейкхолдери;
- структура витрат;
- додаткова вартість (напрями реінвестування доходів від проєкту соціального підприємництва);
- потоки надходження доходів.

Social Business Model Canvas

<p>Key Resources</p> <p><i>What resources will you need to run your activities? People, finance, access?</i></p>	<p>Key Activities</p> <p><i>What programme and non-programme activities will your organisation be carrying out?</i></p>	<p>Type of Intervention</p> <p><i>What is the format of your intervention? Is it a workshop? A service? A product?</i></p>	<p>Segments</p> <p>Beneficiary</p>	<p>Value Proposition</p> <p>Social Value Proposition</p>
<p>Partners + Key Stakeholders</p> <p><i>Who are the essential groups you will need to involve to deliver your programme? Do you need special access or permissions?</i></p>		<p>Channels</p> <p><i>How are you reaching your beneficiaries and customers?</i></p>	<p>Customer</p> <p><i>Who are the people or organisations who will pay to address this issue?</i></p>	<p>Impact Measures</p> <p><i>How will you show that you are creating social impact?</i></p>
<p>Cost Structure</p> <p><i>What are your biggest expenditure areas? How do they change as you scale up?</i></p>	<p>Surplus</p> <p><i>Where do you plan to invest your profits?</i></p>	<p>Revenue</p> <p><i>Break down your revenue sources by %</i></p>		<p>Customer Value Proposition</p> <p><i>What do your customers want to get out of this initiative?</i></p>

Inspired by The Business Model Canvas

Рис. 1. Модель "канва" (ініціативи соціального підприємництва)

Перевага такої структури розташування елементів у тому, що наочно видно всі елементи та зв'язки між ними. Можна проводити моделювання ініціативи соціального підприємництва. Змінити рішення і наочно побачити, як змінюється результат (дохід та налагоджується взаємодія з бенефіціарами та клієнтами), наприклад, якщо змінити формат взаємовідносин, змінюється сегмент партнерів та стейкхолдерів. Головне завдання такого моделювання – знайти оптимальне співвідношення між окремими розділами.

Слід зазначити, що проєктна частина повинна містити статистичні дані за останні два-три роки. Це дозволить більш об'єктивно розкрити тему курсової роботи та зробити виважені, достовірні висновки.

Зміст проєктної частини має поєднувати текстову, графічну та табличну форми подання, а також форми у вигляді моделей, схем, діаграм тощо. Проєктна частина обов'язково повинна містити висновки, які є основою для формування резюме проєкту. Обсяг цієї частини повинен складати 15 – 20 сторінок.

Аналітична частина містить аналіз та оцінювання поточного стану державної, недержавної, іноземної, міжнародної підтримки ініціатив соціального підприємництва в Україні, а також пропозиції щодо вирішення проблеми підтримки ініціатив соціального підприємництва на прикладі розроблення грантової заявки. Обсяг цієї частини повинен складати 10 – 15 сторінок.

Висновки містять результати виконання курсової роботи та пропозиції і рекомендації щодо їх практичного використання. Слід звернути особливу увагу на можливі соціально-економічні наслідки запропонованих перетворень як для економіки окремих територій, так і країни у цілому. Обсяг висновків повинен складати 2 – 3 сторінки.

Список використаних джерел додається у кінці курсової роботи та має містити не менше 25 джерел наукової та методичної літератури. Його потрібно складати в певному порядку:

1) літературні джерела українською мовою в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків чи назв джерел мережі "Інтернет", законодавчих і нормативних актів (у тому числі закони, укази, кодекси, облікові стандарти, положення, інструкції міністерств та відомств, доповіді й виступи державних діячів України, інтернет-посилання);

2) літературні джерела іноземною мовою за алфавітом.

Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням праць.

Відповідно до обраної теми студент здійснює пошук, систематизацію і ретроспективний аналіз джерел науково-методичної, науково-практичної, статистичної інформації, а саме: монографій, підручників і посібників, публікацій у періодичних професійних виданнях, реферативних журналах, інформація з мережі "Інтернет".

Для підбору джерел інформації доцільно використовувати:

наукові публікації, що індексуються в міжнародних наукометричних базах (*Scopus, Web of Science (WOS), Copernicus* та ін.);

наукові публікації в електронних і друкованих фахових виданнях;

статистичні довідники Державного комітету статистики України, Державної фіскальної служби України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, статистичні бази місцевих органів самоврядування, міжнародних статистичних баз *UN, IMF, World Bank, WTO, OECD* та ін.;

електронні публікації.

Додатки. У додатки вміщуються статистичні матеріали, розрахункові таблиці; узагальнювальні схеми чи діаграми. За наявності кількох додатків оформлюють окрему сторінку "Додатки", номер якої є останнім, що належить до обсягу курсової роботи.

Під час виконання завдання необхідно дотримуватися правил академічної доброчесності та нормативно встановлених правил оформлення тексту, таблиць, формул, розрахунків, схем, рисунків.

Текст у курсовій роботі має бути викладеним у науковому стилі, який характеризує такі складники: змістовна логічність, цілісність, об'єктивність, лаконічність, ясність, зрозумілість, завершеність, доказовість суджень.

За наявності у студента власних публікацій за обраною тематикою, слід давати посилання на них в основному тексті.

Загальні вимоги до оформлення курсової роботи

Курсову роботу оформлюють за допомогою комп'ютера – текст друкується з одного боку аркуша паперу стандартного формату А4 до тридцяти рядків на сторінці. Абзацний відступ має бути однаковим по всій

роботі й дорівнювати п'яти знакам (приблизно 1,25 см), вирівнювання основного тексту – по ширині.

Шрифт друку повинен бути чітким, рядок – чорного кольору середньої жирності. Під час комп'ютерного набору тексту слід використовувати гарнітуру шрифту Times New Roman, кегель 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,3. Під час оформлення таблиць та рисунків допускається використання 12 розміру шрифту. Міжрядковий інтервал у таблиці може бути від 1,0 до 1,15.

Текст курсової роботи має бути надрукований з обов'язковим дотриманням таких відступів від краю аркуша: лівий – 30 мм, правий – 15 мм, верхній та нижній – 20 мм.

У процесі виконання робіт необхідно дотримувати рівномірну щільність, контрастність і чіткість зображення по всій роботі. У роботі мають бути чіткі лінії, літери, цифри та інші знаки. Усі лінії, літери, цифри і знаки мають бути однаково чорними по всій роботі. Друкарські помилки та графічні неточності допускається виправляти за допомогою коректора і нанесенням на тому самому місці виправленого тексту.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті. Нумерувати сторінки починають зі вступу, враховуючи попередні сторінки: титульний аркуш, зміст.

Заголовки структурних частин роботи "ЗМІСТ", "РЕЗЮМЕ (ВСТУП)", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" друкують великими літерами симетрично до тексту.

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи варто розташовувати в центрі та писати великими літерами без крапки наприкінці.

Текст основної частини роботи необхідно розподіляти на підрозділи.

Найменування підрозділів основної частини роботи повинні мати пронумеровані заголовки. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, то їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком розділу та підрозділу й заголовком і текстом повинна дорівнювати одному комп'ютерному інтервалу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу має бути крапка, наприклад: "2.1." (перший підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Заголовки підрозділів варто починати з абзацного відступу, не підкреслюючи, без крапки наприкінці. Після заголовку підрозділу на сторінці (в кінці сторінки) повинно бути не менш 3 – 4 рядків.

Новий підрозділ починається з тієї самої сторінки, на якій закінчився попередній, залишивши відступ у два рядки. Остання сторінка кожного розділу має бути заповнена текстом не менше ніж на 2/3 сторінки.

Ілюстрації та таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. *Ілюстрації* позначають словом "Рис." і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Ілюстрації та таблиці, які розміщені на окремих сторінках курсової роботи, вміщують до загальної нумерації сторінок. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.3 (третій рисунок першого розділу).

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, наприклад: "Таблиця 1.1" (перша таблиця першого розділу). Заголовки граф мають починатися з великих літер, а підзаголовки – з маленьких. У разі перенесення частини таблиці на інший аркуш (сторінку) пишуть слова "Закінчення табл." і вказують номер таблиці, наприклад "Закінчення табл. 1.2", а роль шапки таблиці у цьому випадку відіграє цифровий порядок. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Формули у курсовій роботі обов'язково мають бути виконані у редакторі формул. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.1) (перша формула першого розділу).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі.

Значення кожного символу й числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки.

Відстань між попереднім та наступним текстом і таблицею має дорівнювати одному рядку.

Список джерел розташовують у такій послідовності:

1) літературні джерела українською мовою в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків чи назв джерел мережі "Інтернет", законодавчих і нормативних актів (у тому числі закони, укази, кодекси, облікові стандарти, положення, інструкції міністерств та відомств, доповіді й виступи державних діячів України, інтернет-посилання);

2) літературні джерела іноземною мовою за алфавітом.

Приклад порядку розміщення та оформлення використаної літератури.

Один чи більше авторів без редактора

1. Пичугина Т. С. Модель возведения комплекса объектов (расчет эффективности капитальных вложений) / Т. С. Пичугина, П. Ю. Баранов, С. А. Пичугин. – Харьков, 1995. – 136 с.

2. Практикум з нарисної геометрії : навч. посіб. / В. І. Лусь, Т. Є. Киркач, О. Є. Мандріченко та ін. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2014. – 118 с.

Один чи більше авторів із редактором

1. Воробей П. А. Кримінальна відповідальність за незаконну торговельну діяльність : монографія / П. А. Воробей ; за ред. В. К. Матвійчука. – Київ : Укр. академія внутр. справ, 1996. – 116 с.

Без автора (збірники, матеріали конференцій, книги за редакцією, укладачі, упорядники)

1. Україна в цифрах. 2007 : стат. зб. / Держ. комітет статистики України. – Київ, 2008. – С. 185–191.

2. Electrodes of conductive metallic oxides / J. M. Honig et al. – Amsterdam : Elsevier, 2020. – 260 p.

Багатотомне видання

1. Енциклопедія історії України: у 10 т. / ред. рада : В. М. Литвин (гол.) та ін. ; Ін-т історії України НАН України. – Київ : Наукова думка, 2018. – Т. 9. – С. 36–37.

2. Юридична енциклопедія: в 6 т. / за ред. Ю. С. Шемшученка. – Київ : "Укр. енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 1999. – Т. 2. – 784 с.

Частина видання, розділ книги

1. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова. – Харків, 2014. – С. 213–241.

Стаття в журналі, газеті

1. Аврамцев О. Хронограф: події в історії / О. Аврамцев // Слобідський край. – 2015. – 27 січня. – С. 8.

2. Яцків Я. С. Про ефективність видання наукових журналів в Україні / Я. С. Яцків, А. І. Радченко // Вісник НАН України. 2012. – № 6. – С. 62–67.

Тези доповідей у матеріалах конференцій

1. Борисова В. І. Зміст заповіту. Проблеми цивільного права та процесу : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. О. А. Пушкіна (Харків, 27 травня 2016 року). – Харків : ХНУВС, 2016. – С. 20–24.

2. Скальський В. Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. Теорія і практика раціонального проектування, виготовлення і експлуатації машинобудівельних конструкцій / В. Р. Скальський // Праці 2 міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11–13 листопада 2010 року). Львів, 2019. – С. 9–10.

Електронні ресурси

1. Кожухівський А. Д. Імітаційне моделювання систем масового обслуговування [Електронний ресурс] : практикум / А. Д. Кожухівський ; Черкас. держ. технол. ун-т. Електрон. текст, дані. Черкаси, 2009. 1 електрон. опт. диск (CD-R).

2. Axak N. Development of multi-agent system of neural network diagnostics and remote monitoring of patient / N. Axak // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – 2016. – Vol. 4. – No 9(82). – P. 4–11.

Закони та інші нормативні документи

1. Конституція України : Закон України № 254к/96-ВР від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" : Указ Президента України № 5/2015 від 12 січня 2015 року // Офіційний вісник Президента України. – 2015. – № 2. – С. 14. – Ст. 154.

Додатки оформлюють як продовження роботи та розміщують у порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху симетрично відносно тексту сторінки. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д.

Після останньої сторінки списку використаної літератури перед додатками необхідно розмістити чистий аркуш паперу, на якому в центрі великими літерами (розміром (кеглем) 32 пт) написати "ДОДАТКИ". У змісті роботи треба вказувати першу сторінку додатків.

Нумерацію сторінок на додатках не проставляють. Назви додатків, таблиць, рисунків друкують 14 шрифтом, сам матеріал додатків може мати шрифт, відмінний від 14. Ілюстрації, таблиці, формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. А.2 – другий рисунок додатка А. Якщо в додатку лише один рисунок, або одна таблиця їх можна не нумерувати, а обмежитися лише загальною назвою додатка.

Рецензування та захист курсової роботи

Курсову роботу виконують самостійно. Студент повинен консультиватися із викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу. Курсова робота має бути виконана і подана на кафедру згідно з терміном, зазначеним у навчальному плані.

До перевірки на кафедру подають роботу, яка попередньо узгоджена з керівником та відповідає структурі курсової роботи із даної навчальної дисципліни.

Якість виконання курсової роботи визначається наявністю таких елементів науково-практичного дослідження, як:

системного аналізу проблемної ситуації та об'єкта дослідження;

теоретичного узагальнення наявних підходів до вирішення проблемної ситуації та використання передового сучасного науково-методичного інструментарію;

наявність елементів творчості.

У процесі виконання курсової роботи студент має продемонструвати вміння визначати, аналізувати поточні цілі сталого розвитку країни, територіальних громад, формувати на їх основі новаторські бізнес-ідеї соціального підприємництва, впроваджувати систему соціальної відповідальності бізнесу.

Зауваження керівника повинні бути деталізовані та обґрунтовані. Після доопрацювання студент повторно подає курсову роботу керівнику для перевірки усунення вказаних зауважень.

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінка за виконання курсової роботи складається з оцінки за її виконання та оцінки за захист. Оцінювання набутих компетентностей та сформованих результатів навчання студента під час виконання та захисту курсової роботи проводиться комісією, склад якої визначено відповідним протоколом засідання кафедри підприємництва і торгівлі, за накопичувальною 100-бальною системою за такими етапами навчальної діяльності (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл балів за етапами курсової роботи

<i>Елементи навчальної діяльності</i>	<i>Бали</i>
Вибір та обґрунтування актуальності теми курсової роботи	10
Підбір та огляд літературних джерел за темою курсової роботи	5
Аналіз сучасних підходів щодо вирішення виділеної проблеми відповідно до теми курсової роботи	10
Проведення аналізу, оцінювання та узагальнення результатів відповідно до теми роботи	30
Графічне відображення отриманих результатів	10
Логічні та виважені висновки	5
Компонент своєчасності подання роботи на перевірку	5
Захист курсової роботи	25
<i>Підсумковий рейтинговий бал із курсової роботи</i>	<i>100</i>

Захист курсової роботи з навчальної дисципліни здійснюється публічно перед комісією у складі викладачів із цієї навчальної дисципліни та/або провідних викладачів кафедри, завідувача кафедри.

Термін захисту одного студента не повинен перевищувати 10 хвилин. До захисту роботи студент повинен підготувати доповідь, розраховану на 5 – 7 хвилин, презентацію, підготовлену у *MS Power Point* (обсягом не більше 10 слайдів).

Оцінка курсової роботи з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Рекомендована література

Основна

1. European Commission. Social Enterprises and Their Ecosystems in Europe. Comparative Synthesis Report / G. G. Carlo Borzaga, B. Franchini, S. Chiomento, R. Nogales, C. Carini. – Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2020.

Додаткова

2. Social entrepreneurship research: A review and future research agenda / P.Gupta, S. Chauhan, J. Paul, M. Jaiswal. – J. Bus. Res. – 2020. – No 113. – P. 209–229.

Інформаційні ресурси

3. Сайт ПНС ХНЕУ. Соціальне підприємництво. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7682>.
4. Стартап для незрячих людей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://blogs.worldbank.org/ru/europeandcentralasia/kazakh-startup-helps-blind-through-echolocation>.
5. European Commission. Sectors of the Social economy in the EU: Social enterprises [Electronic resource]. – Access mode : https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_en.
6. Miesing P. Introduction to Social Entrepreneurship [Electronic resource]. – Access mode : https://www.albany.edu/faculty/miesing/teaching/socent/1%20Introduction%20to%20Social%20Entrepreneurship.pdf?__cf_chl__captcha_tk__=zLDKjIAIGsT.Z9Vrwh1dkkAtSrEqTu3LTvNOdjqC094-1638984072-0-gaNycGzNCFE.
7. Halunko V. Global experience of social entrepreneurship development [Electronic resource] / V. Halunko, A. Ivanyshchuk, T. Popovych. – Access mode : <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-62-67>.
8. Social Enterprise Alliance [Electronic resource]. – Access mode : <http://socialenterprisecensus.org>.

Додатки

Додаток А

Зразок титульного аркуша курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра підприємництва і торгівлі

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни «Соціальне підприємництво»
на тему «Бізнес-план соціального підприємництва»

Виконав(ла): студент(ка) 1 курсу, групи _____,
другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Керівник: канд. екон. наук, доцент _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Оцінка за національною шкалою: _____

Харків, 202_

Зміст

Вступ.....	3
Методичні рекомендації до виконання курсової роботи	5
Структура і зміст курсової роботи	6
Загальні вимоги до оформлення курсової роботи	11
Рецензування та захист курсової роботи	16
Критерії оцінювання курсової роботи.....	17
Рекомендована література.....	18
Основна	18
Додаткова	18
Інформаційні ресурси	19
Додатки.....	20

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для студентів спеціальності
076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Салун Марина Миколаївна**
Заславська Катерина Анатоліївна

Відповідальний за видання *М. М. Салун*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *Н. В. Завгородня*

План 2022 р. Поз. № 182 ЕВ. Обсяг 22 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*